

La caiguda

Albert Camus

Traduït per Anna Casassas

Raig verd
editorial

La caiguda

Col·lecció Raigs globulars
(44)

R

La caiguda

Albert Camus

Traduït per Anna Casassas

 LLEGIR EN CATALÀ
ASSOCIACIÓ D'EDITORIALS INDEPENDENTS | **Raig verd**
editorial

Primera edició: gener 2022.

Títol original: *La chute*

Copyright © Éditions Gallimard, 1956

© Albert Camus, 1956

© de la traducció, Anna Casassas, 2022

© d'aquesta edició, Raig Verd Editorial, 2022

Disseny de la coberta: Tono Cristòfol

Il·lustració: Agustín Comotto

Maquetació de l'edició en paper: Noemí Giner

Producció editorial: Xantal Aubareda

Correcció: Pepe Arabí i Francesc Gil

Conversió a epub: Iglú ebooks

Publicat per Raig Verd Editorial

Mallorca, 221, sobreàtic, 08008 Barcelona

www.raigverdeditorial.cat

Clica sobre les icones per trobar-nos a les xarxes socials

ISBN: 978-84-17925-81-9

THEMA: FA, HPS, JPF

La traducció d'aquest llibre es regeix pel contracte tipus proposat per ACE Traductores.

Raig Verd Editorial forma part de l'Associació d'editorials independents Llegir en català.

L'editorial expressa el dret del lector a la reproducció total o parcial d'aquesta obra per a ús personal.

Puc oferir-li els meus serveis, senyor, sense córrer el perill d'importunar-lo? Em fa por que no sàpiga fer-se entendre pel respectable goril·la que presideix el destí d'aquest establiment. Sí, només parla holandès. Fora que m'autoritzi a intercedir per vostè, no endevinarà que vol ginebra. Ja està, goso esperar que a mi m'ha entès; aquesta oscil·lació del cap deu voler dir que es doblega als meus arguments. Sí, ja hi va, s'afanya, amb una lentitud plena de seny. Té sort, no ha grunyat. Quan es nega a servir, amb un gruny en té prou: la gent ja no insisteix. És un privilegi dels grans animals, ser amos dels seus humors. Però ara em retiro, senyor, content d'haver-li estat útil. Gràcies, ho acceptaria si estigués segur de no fer-me pesat. És massa amable. Doncs, així, posaré el meu got al costat del seu.

Té raó, el seu mutisme és eixordador. És el silenci dels boscos primitius, pesant com el plom. De vegades em sorprèn com s'obstina el nostre taciturn amic a fer el buit a les llengües civilitzades. La seva feina consisteix a rebre mariners de totes les nacionalitats en aquest bar d'Amsterdam al qual, d'altra banda, no sé per què, va posar de nom «Mexico-City». Amb aquestes obligacions, no li sembla que la seva ignorància ha de ser incòmoda? Imagini's l'home de Cromanyó pensionat a la torre de Babel! S'hi trobaria fora de lloc, com a mínim. Però no, aquest no se sent exiliat, va a la seva, no l'afecta res. Una de les poques frases que li he sentit dir proclamava que era això o res. Però això, què? Sens dubte el nostre amic mateix. Li confessaré que m'atreuen, aquests personatges d'una sola peça. Quan s'ha meditat molt sobre l'home, per ofici o per

vocació, es poden arribar a enyorar els primats. No tenen segones intencions.

Els nostre amfitrió, en realitat, sí que en té, encara que les nodreixi obscurament. A còpia de no entendre el que la gent diu davant seu, s'ha anat tornant desconfiat. Per això té aquest aire de gravetat recelosa, com si sospités, com a mínim, que en els homes hi ha alguna cosa que no rutlla. Aquesta disposició fa menys fàcils les converses que no tenen relació amb la seva feina. Miri, per exemple, més amunt del seu cap, a la paret del fons, el rectangle buit que indica el lloc on hi havia hagut un quadre. Exacte, van despenjar-ne un quadre, un de particularment interessant, una autèntica obra mestra. Doncs bé, jo hi era el dia que l'amo de la casa el va rebre i el dia que el va cedir. En tots dos casos amb la mateixa desconfiança, després de setmanes de rumiar-hi. En això, s'ha de reconèixer que la societat ha espatllat un xic la franca simplicitat del seu caràcter.

Fixi's que no el jutjo. Considero que la seva desconfiança està justificada i amb molt de gust la compartiria si, com pot veure, el meu caràcter comunicatiu no s'hi oposés. Soc xerraire, ai, i tinc facilitat per relacionar-me. Tot i que sé mantenir les distàncies adequades, aprofito totes les oportunitats. Quan vivia a França, no podia conèixer un home agut sense que me'n fes immediatament amic. Ah, veig que aquest imperfet de subjuntiu li fa arrufar el nas! Confesso que tinc una debilitat per aquest mode, i pel llenguatge escaient en general. Una debilitat que em pesa, cregui'm. Sé de sobres que el gust per la roba fina no vol dir que per força es tinguin els peus bruts. Però tot i així. L'estil, igual que el popelín, massa sovint dissimula l'eczema. Em consolo dient-me que, comptat i debatut, els qui s'embarbussen tampoc no són purs. Però sí, prenguem més ginebra.

Compta estar-s'hi gaire, a Amsterdam? Una ciutat maca, oi? Fascinant? Si en feia, de temps, que no havia sentit

aquest adjectiu. D'ençà que vaig deixar París, justament, ja fa anys. Però el cor té una memòria i no he oblidat res de la nostra preciosa capital, ni dels seus molls. París és un autèntic *trompe-l'œil*, un decorat magnífic habitat per quatre milions de siluetes. Quasi cinc milions, segons l'últim cens? Doncs deuen haver criat. No em sorprendria gens. Sempre he pensat que els nostres conciutadans tenien dues dèries: les idees i la fornicació. A tort i a dret, diguéssim. D'altra banda, guardem-nos de condemnar-los; no són els únics, tot Europa fa el mateix. De vegades penso què diran de nosaltres els historiadors del futur. Pel que fa a l'home modern, en tindran prou amb una frase: fornicava i llegia diaris. Després d'aquesta definició concisa, goso dir que el tema ja estarà esgotat.

Els holandesos, oh no, els holandesos són molt menys moderns! Tenen temps, miri'ls. Què fan? Doncs sí, aquests senyors viuen del treball d'aquestes senyores. D'altra banda, tant ells com elles són personatges molt burgesos, vinguts aquí, com sempre, per mitòmans o per ximples. És a dir, per excés o per falta d'imaginació. De tant en tant, aquests senyors fan anar el ganivet o la pistola, però no es pensi que és el que volen. Els ho exigeix el paper, simplement, i quan disparen els últims cartutxos es moren de por. Dit això, els trobo més morals que els altres, els que maten en família, per desgast. No s'ha adonat que la nostra societat està organitzada per a aquesta mena de liquidació? Segur que ha sentit a parlar d'aquests peixets minúsculs dels rius brasilers que ataquen el nedador imprudent i entre milers el netegen en pocs instants, a queixaladetes ràpides, i no en deixen sinó l'esquelet immaculat, oi? Doncs bé, així és com s'organitzen. «Vol una vida neta? Com tothom?» Diu que sí, és clar. Com podria dir que no? «D'acord. El netejarem. Aquí té un ofici, una família, distraccions organitzades.» I les dentetes ataquen la carn, fins a l'os. Però soc injust. No hem de dir la seva organització. Ben mirat, és la nostra: a veure qui neteja primer l'altre.

Finalment ens porten la ginebra. A la seva prosperitat. Sí, el goril·la ha badat la boca per dir-me doctor. En aquests països, tothom és doctor, o professor. Els agrada respectar, per bondat i per modèstia. Entre ells, almenys, la maldat no és una institució nacional. En realitat, no soc metge. Si ho vol saber, abans de venir aquí era advocat. Ara, soc jutge-penitent.

Però permeti que em presenti: Jean-Baptiste Clamence, per servir-lo. Encantat de conèixer-lo. Suposo que vostè es dedica als negocis. Més o menys? Una resposta excel·lent! I assenyada; sempre fem les coses només més o menys. A veure, permeti'm jugar a fer de detectiu. Té més o menys la meva edat, l'ull informat dels quadragenaris que més o menys ho han vist tot, va més o menys ben vestit, és a dir com es va aquí, i té les mans fines. O sigui, un burgès, més o menys! Però un burgès refinat! Sí, arrufar el nas davant dels imperfets de subjuntiu demostra doblement la seva cultura, primer perquè els reconeix i després perquè l'irriten. A més, el diverteixo, cosa que, sense vanitat, implica una certa obertura d'esperit. O sigui que més o menys és... Però tant se val. Les professions m'interessen menys que les sectes. Permeti'm que li faci dues preguntes i respongui-les només si no les considera indiscretas. Té riqueses? Algunes? Bé. Les ha compartit amb els pobres? No. O sigui que és el que jo anomeno un saduceu. Si no ha freqüentat les Escripures, reconec que això no li dirà res. Sí que li diu? O sigui que coneix les Escripures? No hi ha dubte que m'interessa, vostè.

Quant a mi... Doncs bé, vegi-ho vostè mateix. Per l'estatura, les espatlles i aquesta cara que sovint m'han dit que era ferrenya, més aviat tinc pinta de jugador de rugbi, oi? Però si es té en compte la conversa, se m'ha de concedir un cert refinament. El camell que va fornir el pèl del meu abric sens dubte tenia sarna; per contra, porto les ungles ben retallades. L'única informació que tinc jo, i tot i així em confio a vostè, sense precaucions, també és el seu aspecte.